

Beleidsplan Loopbaanoriëntatie en - begeleiding (LOB)

2025 – 2027

Beschrijft de begeleiding tijdens de schoolloopbaan

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Doelen van Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB)	5
3. LOB-werkgroep	6
4. Doorlopende leerlijn LOB en stage	11
5. Uitstroom en certificering	16
6. Samenwerking externe partners	21
7. Monitoring en evaluatie	24
8. Ambities 2026–2027	27
Bijlage 1: Van instroom naar uitstroom – <i>apart document</i>	29
Bijlage 2: Overzicht werknemerscompetenties – <i>apart document</i>	29
Bijlage 3: Matrix – scoren op de 10 werknemerscompetenties	29
Bijlage 4: Certificeringoverzicht	30
Bijlage 5: Monitoring en kwaliteitszorg	31
Bijlage 6: Addendum ‘Van school naar duurzaam werk’ – <i>apart document</i>	32
Bijlage 7: Stagegids – <i>apart document</i>	32

1. Inleiding

Missie – waarom we bestaan

Praktijkcollege Zoetermeer bereidt leerlingen voor op een zo zelfstandig mogelijk leven op het gebied van wonen, werken, leren en participeren in de maatschappij. Wij bieden onderwijs aan jongeren met een praktische leerbehoefte en richten ons op het ontwikkelen van talenten, vaardigheden en zelfvertrouwen. Ons doel is leerlingen duurzaam toe te leiden naar arbeid, vervolgonderwijs, beschut werk of dagbesteding.

Visie – hoe we dat doen

Wij geloven dat leerlingen het beste leren door te doen. Daarom bieden wij praktijkgericht onderwijs in een veilige, duidelijke en voorspelbare leeromgeving, waarin structuur, persoonlijke aandacht en hoge verwachtingen centraal staan. Door leerlingen succeservaringen op te laten doen, vergroten wij motivatie, eigenaarschap en zelfvertrouwen.

Binnen het Praktijkcollege Zoetermeer staat de verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt centraal. Leerlingen ontwikkelen zich stap voor stap richting een passende uitstroomplek die aansluit bij hun mogelijkheden, interesses en toekomstperspectief. Praktijkervaringen, stages, loopbaangesprekken en werknemersvaardigheden vormen hierin een belangrijke basis.

Het 4Z-principe

Het onderwijs en de begeleiding op het Praktijkcollege Zoetermeer zijn opgebouwd rondom het 4Z-principe:

- Zelfredzaamheid – kunnen handelen in dagelijkse situaties;
- Zelfsturing – keuzes leren maken en verantwoordelijkheid nemen;
- Zelfvertrouwen – vertrouwen ontwikkelen in eigen kunnen;
- Zelfbeeld – inzicht krijgen in eigen mogelijkheden en talenten.

Deze uitgangspunten vormen de basis voor de persoonlijke ontwikkeling van iedere leerling en lopen als rode draad door het onderwijs, de stages en de loopbaanbegeleiding.

Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB)

Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) vormt een doorlopende leerlijn binnen het Praktijkcollege Zoetermeer. Leerlingen worden gedurende hun schoolloopbaan begeleid bij het ontdekken van hun kwaliteiten, interesses, mogelijkheden en toekomstwensen. Hierbij leren zij reflecteren op ervaringen, keuzes maken en verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen ontwikkeling.

LOB is nauw verbonden met praktijkgericht leren en stage-ervaringen. Door middel van interne stages, externe stages, praktijkvakken, loopbaangesprekken en samenwerking met ouders en externe partners ontwikkelen leerlingen werknemersvaardigheden en bouwen zij aan een realistisch toekomstperspectief.

De ontwikkeling van de 10 werknemerscompetenties vormt hierbij een belangrijk uitgangspunt. Deze competenties lopen als een rode draad door het onderwijs, de begeleiding, de stagebeoordelingen en de uitstroomrichting van leerlingen.

Dit beleidsplan beschrijft hoe het Praktijkcollege Zoetermeer vormgeeft aan loopbaanoriëntatie en -begeleiding, welke doelen hierbij centraal staan en hoe leerlingen worden voorbereid op een duurzame plek binnen arbeid, vervolgonderwijs, beschut werk of dagbesteding.

2. Doelen van Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB)

Het Praktijkcollege Zoetermeer ziet loopbaanoriëntatie en -begeleiding als een essentieel onderdeel van het onderwijs. LOB ondersteunt leerlingen bij het ontdekken van hun mogelijkheden, het ontwikkelen van werknemersvaardigheden en het voorbereiden op een passende en duurzame uitstroomplek.

Binnen het LOB-beleid staan de volgende doelen centraal:

1. Ontwikkelen van zelfinzicht

Leerlingen leren inzicht krijgen in hun eigen talenten, interesses, mogelijkheden en ontwikkelpunten. Zij leren ontdekken waar zij goed in zijn, wat bij hen past en welke ondersteuning zij eventueel nodig hebben.

2. Vergroten van zelfredzaamheid en zelfsturing

Leerlingen worden begeleid in het maken van keuzes, het nemen van verantwoordelijkheid en het ontwikkelen van zelfstandigheid. Hierbij leren zij stap voor stap regie te nemen over hun eigen loopbaanontwikkeling.

3. Ontwikkelen van werknemerscompetenties

Leerlingen ontwikkelen de 10 werknemerscompetenties die nodig zijn voor een succesvolle deelname aan arbeid, vervolgonderwijs of dagbesteding. Deze competenties vormen de basis voor houding, gedrag en functioneren binnen praktijklessen, stages en toekomstige werksituaties.

4. Oriëntatie op arbeid en vervolgonderwijs

Leerlingen maken kennis met verschillende beroepen, sectoren en uitstroommogelijkheden. Door praktijkvakken, bedrijfsbezoeken, interne stages en externe stages leren zij realistische keuzes maken voor hun toekomst.

5. Voorbereiden op duurzame uitstroom

Het onderwijs richt zich op een duurzame overgang naar arbeid, vervolgonderwijs, beschut werk of dagbesteding. Leerlingen worden begeleid naar een uitstroomrichting die aansluit bij hun mogelijkheden, talenten en toekomstperspectief.

6. Versterken van de verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt

Het Praktijkcollege Zoetermeer werkt intensief samen met ouders, bedrijven, mbo-instellingen, De Binnenbaan, gemeente Zoetermeer en andere externe partners om leerlingen optimaal voor te bereiden op hun plek binnen de maatschappij en arbeidsmarkt.

7. Bevorderen van reflectie en loopbaanvaardigheden

Leerlingen leren reflecteren op ervaringen, feedback ontvangen en verwerken, doelen stellen en keuzes onderbouwen. Hierdoor ontwikkelen zij vaardigheden die bijdragen aan een leven lang leren en werken.

3. LOB-werkgroep

De LOB-werkgroep bewaakt de kwaliteit, ontwikkeling en uitvoering van het LOB-beleid binnen de school.

Samenstelling

De werkgroep bestaat uit:

- stagecoördinatoren;
- mentoren;
- praktijkdocenten;
- teamleider(s);
- coördinator Doorstroom, Hybride Leren & Nazorg.

Taken en verantwoordelijkheden

De LOB-werkgroep:

- bewaakt de doorlopende leerlijn van LOB en stage;
- evalueert jaarlijks het LOB-beleid volgens de PDCA-cyclus;
- analyseert onderwijs- en uitstroomgegevens;
- signaleert knelpunten en ontwikkelkansen;
- doet voorstellen ter verbetering van beleid en uitvoering;
- bewaakt de aansluiting tussen onderwijs, stage en arbeidsmarkt;
- onderhoudt de samenwerking met externe partners.

3.1 Teamleider / LOB-coördinatie

De teamleider is verantwoordelijk voor de schoolbrede aansturing en kwaliteitsbewaking van het LOB-beleid.

Taken en verantwoordelijkheden

De teamleider:

- coördineert de uitvoering van het LOB-beleid;
- bewaakt de kwaliteit en samenhang van de doorlopende leerlijn;
- faciliteert samenwerking tussen mentoren, praktijkdocenten en stagecoördinatoren;
- bewaakt de inzet van uren, stageplaatsen en randvoorwaarden;
- ondersteunt medewerkers bij de uitvoering van LOB;
- stuurt op monitoring, evaluatie en kwaliteitsverbetering;
- onderhoudt contacten met externe samenwerkingspartners;
- legt verantwoording af aan de schoolleiding.

3.2 Mentor

De mentor heeft een centrale rol in de begeleiding van de leerling binnen het loopbaanproces.

Taken en verantwoordelijkheden

De mentor:

- begeleidt leerlingen in hun persoonlijke ontwikkeling en loopbaanontwikkeling;
- voert coach- en loopbaangesprekken;
- bespreekt doelen, voortgang en werknemerscompetenties;
- begeleidt leerlingen bij keuzes rondom stages en uitstroomrichtingen;
- onderhoudt contact met ouders/verzorgers;
- registreert voortgang, afspraken en evaluaties in Presentis;
- signaleert ondersteuningsbehoeften en stemt af met betrokken collega's.

3.3 Stagecoördinator

De stagecoördinator is verantwoordelijk voor de organisatie en begeleiding van het stageproces.

Taken en verantwoordelijkheden

De stagecoördinator:

- zoekt en onderhoudt contacten met stagebedrijven;
- ondersteunt bij het plaatsen van leerlingen op passende stageplekken;
- bewaakt de kwaliteit en veiligheid van stageplaatsen;
- organiseert stageprocedures en stageadministratie;
- onderhoudt contact met praktijkbegeleiders;
- ondersteunt mentoren bij stagebegeleiding;
- monitort voortgang, stagebezoeken en beoordelingen.

3.4 Praktijkdocent

De praktijkdocent bereidt leerlingen voor op arbeid en stage door middel van praktijkgericht onderwijs.

Taken en verantwoordelijkheden

De praktijkdocent:

- leert leerlingen praktijk- en werknemersvaardigheden aan;
- begeleidt leerlingen binnen praktijklessen;
- observeert en beoordeelt werkhouding en vaardigheden;
- bereidt leerlingen voor op stages en branchegerichte certificering;
- levert input voor beoordelingen, portfolio's en loopbaangesprekken;
- stemt de ontwikkeling van leerlingen af met mentoren en stagecoördinatoren.

3.5 Coördinator Doorstroom, Hybride Leren & Nazorg

De coördinator Doorstroom, Hybride Leren & Nazorg richt zich op de overgang van school naar arbeid, vervolgonderwijs of dagbesteding.

Taken en verantwoordelijkheden

De coördinator:

- begeleidt leerlingen richting uitstroom;
- onderhoudt contacten met bedrijven, mbo-instellingen en externe partners;
- ontwikkelt en coördineert hybride leer-werktrajecten;
- ondersteunt bij warme overdrachten;
- organiseert multidisciplinaire uitstroomoverleggen;
- monitort uitstroom- en nazorggegevens;
- onderhoudt contact met oud-leerlingen, werkgevers en trajectbegeleiders;
- draagt zorg voor de wettelijke nazorg na uitstroom;
- levert gegevens aan voor de uitstroommonitor Praktijkonderwijs.

3.6 Externe partners

Het Praktijkcollege Zoetermeer werkt samen met verschillende externe partners om leerlingen optimaal voor te bereiden op hun toekomst.

Externe partners leveren onder andere:

- stage- en leerwerkplekken;
- begeleiding op de werkvloer;
- ondersteuning bij doorstroom naar arbeid of vervolgonderwijs;
- expertise op het gebied van arbeidsmarkt en loopbaanontwikkeling;
- ondersteuning bij nazorg en duurzame uitstroom.

Belangrijke samenwerkingspartners zijn onder andere:

- De Binnenbaan;
- MBO Rijnland;
- gemeente Zoetermeer;
- stagebedrijven en leerwerkbedrijven.

3.7 Ouders/verzorgers

Ouders/verzorgers zijn belangrijke partners binnen het loopbaanproces van de leerling.

Van ouders/verzorgers wordt verwacht dat zij:

- betrokken zijn bij gesprekken en evaluaties;
- hun kind ondersteunen bij stage, werkhouding en ontwikkeling;
- meedenken over keuzes rondom uitstroom en toekomstperspectief;
- samenwerken met school en externe partners.

3.8 Leerling

De leerling staat centraal binnen het loopbaanproces en wordt stap voor stap begeleid richting zelfstandigheid en eigenaarschap.

Van leerlingen wordt verwacht dat zij:

- actief deelnemen aan lessen, stages en loopbaangesprekken;
- werken aan hun werknemerscompetenties;
- reflecteren op ervaringen en feedback;
- verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen ontwikkeling;
- meewerken aan het opbouwen van een portfolio en loopbaandossier.

4. Doorlopende leerlijn LOB en stage

Binnen het Praktijkcollege Zoetermeer vormt loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) een doorlopende leerlijn van instroom tot uitstroom. Leerlingen ontwikkelen zich stap voor stap van zelfredzaamheid en oriënteren naar een passend en duurzaam uitstroomperspectief binnen arbeid, vervolgonderwijs, beschut werk of dagbesteding.

De leerlijn is opgebouwd vanuit de verschillende onderwijsfasen:

- B-fase (basisfase);
- O-fase (oriëntatiefase);
- U-fase (uitstroomfase);
- Entree-opleiding.

Binnen iedere fase staan de ontwikkeling van werknemerscompetenties, praktijkgericht leren, stage-ervaringen en loopbaanontwikkeling centraal. De begeleiding sluit aan bij de mogelijkheden, ondersteuningsbehoeften en toekomstperspectieven van de leerling.

De praktische uitwerking van de leerlijn, activiteiten, stages, groepsbesprekingen en portfolio-opbouw is opgenomen in het addendum 'Van instroom naar uitstroom'.

4.1 B-fase – leerjaar 1 en 2

Van zelfredzaamheid naar oriëntatie op de arbeidsmarkt

In de basisfase staat het ontwikkelen van zelfredzaamheid, werknemersvaardigheden en sociale veiligheid centraal. Leerlingen maken kennis met verschillende praktijkvakken, beroepen en sectoren binnen een veilige en gestructureerde leeromgeving.

Doelen van de B-fase

In deze fase leren leerlingen:

- basisvaardigheden ontwikkelen voor school, stage en arbeid;
- samenwerken, afspraken nakomen en verantwoordelijkheid nemen;
- reflecteren op eigen interesses, talenten en mogelijkheden;
- kennismaken met verschillende praktijkvakken en beroepsrichtingen;
- werknemerscompetenties ontwikkelen;
- eerste ervaringen opdoen met praktijkgericht leren.

Leerjaar 1

In leerjaar 1 ligt de nadruk op:

- kennismaken met LOB;
- ontdekken van talenten en interesses;
- ontwikkelen van werknemerscompetenties;
- coachgesprekken en reflectie;
- sociale veiligheid en weerbaarheid;
- opbouwen van een digitaal portfolio in Presentis.

Alle leerlingen starten met een voorlopig uitstroomprofiel 'Arbeid'. Pas in latere leerjaren wordt op basis van ontwikkeling, stage-ervaringen en werknemerscompetenties een definitiever uitstroomperspectief bepaald.

Leerjaar 2

In leerjaar 2 verschuift de focus naar oriëntatie op beroepen en praktijkrichtingen. Leerlingen maken kennis met interne stages en kiezen aan het einde van het schooljaar twee praktijkvakken waarop zij zich verder willen oriënteren.

De interne stages bestaan onder andere uit:

- kantine;
- facilitair;
- administratie.

Daarnaast vinden coachgesprekken, MOP-besprekingen en voorlichtingsactiviteiten plaats voor leerlingen en ouders/verzorgers. De ontwikkeling van werknemerscompetenties vormt hierbij een belangrijke basis voor de verdere loopbaanontwikkeling.

4.2 O-fase – leerjaar 3

Van oriëntatie naar uitstroomrichting

In de oriëntatiefase maken leerlingen de stap naar externe stages en het verkennen van een passende uitstroomrichting. Leerlingen oriënteren zich op arbeid, vervolgonderwijs en verschillende sectoren binnen de arbeidsmarkt.

Doelen van de O-fase

In deze fase leren leerlingen:

- werknemerscompetenties toepassen in realistische werksituaties;
- reflecteren op stage-ervaringen;
- een passende uitstroomrichting bepalen;
- inzicht krijgen in hun begeleidingsbehoefte;
- zelfstandiger functioneren binnen stage en praktijk.

Stageopbouw

Leerlingen lopen oriënterende stages die aansluiten bij hun gekozen praktijkvakken.

De stageopbouw bestaat uit:

- eerste helft van het schooljaar: 1 stagedag per week;
- tweede helft van het schooljaar: uitbreiding naar 2 stagedagen per week.

Uitstroomprofielen

In leerjaar 3 wordt toegewerkt naar een voorlopig uitstroomprofiel:

- Dagbesteding;
- Beschermde arbeid;
- Arbeid;
- Arbeid & leren.

Bij het bepalen van het uitstroomprofiel wordt gekeken naar:

- werknemerscompetenties;
- stage-ervaringen;
- praktijkvaardigheden;
- zelfstandigheid;
- ondersteuningsbehoefte;
- motivatie en toekomstperspectief.

Leerlingen werken daarnaast aan:

- portfolio-opbouw;
- stageverslagen;
- reflectieopdrachten;
- loopbaangesprekken;
- beroepsvaardigheden en sociale vaardigheden gericht op stage en arbeid.

4.3 U-fase – leerjaar 4 en 5

Van uitstroomrichting naar duurzame uitstroom

In de uitstroomfase bereiden leerlingen zich voor op een zo zelfstandig mogelijke uitstroom richting arbeid, vervolgonderwijs, beschut werk of dagbesteding. Stages worden intensiever en meer gericht op daadwerkelijke uitstroommogelijkheden.

Doelen van de U-fase

In deze fase leren leerlingen:

- zelfstandig functioneren binnen een stage- of werkomgeving;
- verantwoordelijkheid nemen binnen arbeidssituaties;
- werknemerscompetenties toepassen op uitstroomniveau;
- solliciteren en zichzelf presenteren;
- toewerken naar duurzame plaatsing op arbeid of vervolgonderwijs.

Stageopbouw leerjaar 4

Leerlingen lopen afhankelijk van het uitstroomprofiel:

- 2 stagedagen per week in de eerste helft van het schooljaar;
- uitbreiding naar 3 stagedagen per week in de tweede helft van het schooljaar.

Voor leerlingen binnen Arbeid & Leren geldt een vaste stageomvang van 2 dagen per week.

Stageopbouw leerjaar 5

In leerjaar 5 wordt toegewerkt naar directe uitstroom:

- 3 stagedagen per week in de eerste helft van het schooljaar;
- uitbreiding naar 4 stagedagen per week richting uitstroom.

De stageplek sluit waar mogelijk aan op een toekomstige arbeidsplaats of vervolgtraject.

Branchegerichte certificering

Binnen de U-fase kunnen leerlingen branchegerichte certificaten behalen passend bij hun uitstroomrichting. Hiermee vergroten leerlingen hun kansen op duurzame arbeid en vervolgonderwijs. **(zie bijlage 1)**

Uitstroombegeleiding

Gedurende leerjaar 4 en 5 vinden uitstroomgesprekken, warme overdrachten en multidisciplinaire overleggen plaats met leerlingen, ouders/verzorgers en externe partners. Hierbij wordt toegewerkt naar een passende en realistische vervolgplek.

4.4 Entree-opleiding

Van uitstroomperspectief naar vervolgonderwijs

Het Praktijkcollege Zoetermeer biedt in samenwerking met MBO Rijnland een Entree-opleiding aan voor leerlingen binnen uitstroomprofiel Arbeid & Leren.

Binnen deze route worden leerlingen voorbereid op:

- doorstroom naar mbo niveau 2;
- verdere ontwikkeling van werknemersvaardigheden;
- vergroten van zelfstandigheid;
- behalen van een startkwalificatie.

Opbouw Entree-opleiding

De Entree-route bestaat uit:

- 3 dagen onderwijs;
- 2 dagen BPV (beroepspraktijkvorming) bij een erkend leerbedrijf.

Leerlingen werken binnen deze route aan:

- loopbaanontwikkeling;
- reflectievaardigheden;
- werknemerscompetenties;
- praktijkervaring;
- portfolio-opbouw;
- voorbereiding op vervolgonderwijs en arbeid.

De begeleiding vindt plaats in samenwerking met ouders/verzorgers, stagebedrijven en MBO Rijnland. Hierbij staan persoonlijke begeleiding, structuur en een veilige leeromgeving centraal.

5. Uitstroom en certificering

Het Praktijkcollege Zoetermeer bereidt leerlingen voor op een duurzame en passende uitstroom richting arbeid, vervolgonderwijs, beschut werk of dagbesteding. Binnen het onderwijsprogramma staat het ontwikkelen van werknemerscompetenties, praktijkvaardigheden en zelfredzaamheid centraal.

Gedurende de schoolloopbaan wordt samen met de leerling, ouders/verzorgers en betrokken professionals toegewerkt naar een uitstroomrichting die aansluit bij de mogelijkheden, interesses en ondersteuningsbehoeften van de leerling. Hierbij vormen praktijkervaringen, stagebeoordelingen, werknemerscompetenties en loopbaangesprekken een belangrijke basis.

5.1 Uitstroomprofielen

Het Praktijkcollege Zoetermeer werkt met vier uitstroomprofielen:

A. Dagbesteding

Leerlingen stromen uit naar een vorm van dagbesteding waarbij begeleiding, structuur en ontwikkeling centraal staan.

B. Beschermde arbeid

Leerlingen stromen uit naar een beschermde werkomgeving waarbij intensieve begeleiding en ondersteuning noodzakelijk blijven.

C. Arbeid

Leerlingen stromen uit naar reguliere arbeid, eventueel met aanvullende ondersteuning vanuit externe instanties of werkgevers.

D. Arbeid & leren

Leerlingen stromen door naar vervolgonderwijs, zoals een Entree-opleiding of mbo niveau 2, waarbij arbeid en leren gecombineerd worden.

Het uitstroomprofiel wordt gedurende de schoolloopbaan steeds verder aangescherpt op basis van:

- ontwikkeling van werknemerscompetenties;
- stage-ervaringen;
- praktijkvaardigheden;
- zelfstandigheid;
- ondersteuningsbehoefte;
- motivatie en toekomstperspectief.

Het definitieve uitstroomprofiel wordt in de bovenbouw vastgesteld in samenspraak met leerling, ouders/verzorgers, school en betrokken externe partners.

5.2 Uitstroomrichtingen

Binnen het Praktijkcollege Zoetermeer werken leerlingen toe naar een uitstroomrichting die aansluit bij hun interesses, talenten, werknemerscompetenties en toekomstperspectief. De uitstroomrichtingen vormen de basis voor praktijklessen, stages, branchegerichte certificering en uitstroom naar arbeid of vervolgonderwijs.

De school biedt de volgende vier uitstroomrichtingen aan:

Groen

Binnen de uitstroomrichting Groen worden leerlingen voorbereid op assisterende werkzaamheden binnen groenvoorziening, plantenteelt en onderhoudswerkzaamheden. Leerlingen ontwikkelen praktische vaardigheden gericht op werken in het groen, veilig werken met gereedschappen en het onderhouden van groenvoorzieningen.

Dienstverlening

Binnen de uitstroomrichting Dienstverlening worden leerlingen voorbereid op assisterende werkzaamheden binnen retail, logistiek, facilitair werk en klantgerichte dienstverlening. De nadruk ligt op werknemersvaardigheden, klantcontact, samenwerken en praktische ondersteuning binnen organisaties.

Techniek

Binnen de uitstroomrichting Techniek worden leerlingen voorbereid op assisterende werkzaamheden binnen bouw, onderhoud, metaal, houtbewerking, schilderwerk en fietstechniek. Leerlingen ontwikkelen technische basisvaardigheden en leren veilig en praktisch werken binnen verschillende technische sectoren.

Bakkerij en Horeca

Binnen de uitstroomrichting Bakkerij en Horeca worden leerlingen voorbereid op assisterende werkzaamheden binnen keuken, bediening en facilitaire horecaondersteuning. Hierbij staan gastvrijheid, samenwerken, werkhouding en praktische vaardigheden centraal.

5.3 Branchegerichte certificering

Binnen het Praktijkcollege Zoetermeer kunnen leerlingen branchegerichte certificaten behalen passend bij hun praktijkvak, uitstroomrichting en stageontwikkeling. Certificering draagt bij aan:

- vergroting van kansen op de arbeidsmarkt;
- versterking van werknemersvaardigheden;
- voorbereiding op vervolgonderwijs;
- ontwikkeling van zelfvertrouwen en eigenaarschap.

De certificaten sluiten zoveel mogelijk aan op de regionale arbeidsmarkt en de praktijkervaringen van leerlingen.

Voorbeelden van certificeringen zijn:

- VCA;
- Vorkheftruckcertificaat;
- Assistent Winkelmedewerker;
- Assistent Logistiek Medewerker;
- Assistent Facilitaire Dienstverlening;
- Keukenassistent (KAS);
- Bedieningsassistent (BAS);
- Werken in het Groen;
- Assistent Bouw, Wonen en Onderhoud;
- Assistent Metaaltechnieken;
- Assistent Houtbewerking;
- Assistent Fietstechniek.

De praktische uitwerking en het volledige overzicht van branchegerichte certificeringen per uitstroomrichting zijn opgenomen in de bijlage 'Van instroom naar uitstroom' en de vakwerkplannen van de praktijkvakken.

5.4 Uitstroombegeleiding

In de bovenbouw wordt intensief toegewerkt naar een passende vervolgplek. Hierbij werkt het Praktijkcollege Zoetermeer samen met:

- ouders/verzorgers;
- stagebedrijven;
- De Binnenbaan;
- gemeente Zoetermeer;
- MBO Rijnland;
- andere betrokken ketenpartners.

Binnen deze begeleiding staan centraal:

- warme overdrachten;
- uitstroomgesprekken;
- multidisciplinaire overleggen;
- begeleiding richting arbeid of vervolgonderwijs;
- ondersteuning bij aanvragen en vervolgtrajecten;
- voorbereiding op zelfstandig functioneren binnen werk of opleiding.

Daarnaast wordt voor leerlingen die uitstromen richting arbeid of vervolgonderwijs nazorg georganiseerd conform de Wet van school naar duurzaam werk.

5.4 Portfolio en examendossier

Gedurende de schoolloopbaan bouwen leerlingen een digitaal portfolio op binnen Presentis. In dit portfolio verzamelen leerlingen bewijsstukken van hun ontwikkeling, zoals:

- stageverslagen;
- beoordelingen;
- certificaten;
- reflectieopdrachten;
- praktijkervaringen;
- loopbaanopdrachten.

Het portfolio ondersteunt leerlingen bij:

- reflecteren op hun ontwikkeling;
- inzicht krijgen in hun mogelijkheden;
- voorbereiden op uitstroom;
- presenteren van vaardigheden richting werkgevers of vervolgonderwijs.

Het portfolio vormt samen met stagegegevens, werknemerscompetenties en evaluaties een belangrijk onderdeel van het uitstroomdossier.

6. Samenwerking externe partners

Het Praktijkcollege Zoetermeer werkt intensief samen met externe partners om leerlingen optimaal voor te bereiden op een duurzame plek binnen arbeid, vervolgonderwijs, beschut werk of dagbesteding. De samenwerking met bedrijven, gemeenten, vervolgonderwijs en ketenpartners is essentieel om leerlingen realistische praktijkervaringen en passende uitstroommogelijkheden te bieden.

Binnen deze samenwerking staan de volgende uitgangspunten centraal:

- een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
- het creëren van passende stage- en leerwerkplekken;
- gezamenlijke begeleiding van leerlingen;
- duurzame uitstroom en nazorg;
- een doorlopende ontwikkellijn van school naar werk of vervolgonderwijs.

6.1 Stagebedrijven en leerwerkbedrijven

Stagebedrijven en leerwerkbedrijven bieden leerlingen een veilige en realistische leeromgeving waarin zij werknemersvaardigheden en praktijkervaring kunnen ontwikkelen.

De stagebedrijven:

- bieden passende stage- en leerwerkplekken;
- begeleiden leerlingen op de werkvloer;
- ondersteunen leerlingen bij het ontwikkelen van werknemerscompetenties;
- geven feedback op werkhouding, vaardigheden en ontwikkeling;
- werken samen met school aan een passende uitstroomrichting.

Door middel van stages maken leerlingen kennis met verschillende sectoren en beroepen en ontwikkelen zij vaardigheden die nodig zijn voor een succesvolle overgang naar arbeid of vervolgonderwijs.

6.2 De Binnenbaan

Het Praktijkcollege Zoetermeer werkt samen met De Binnenbaan rondom arbeidsmarkttoeleiding, begeleiding en nazorg.

De Binnenbaan ondersteunt onder andere bij:

- het vinden van passende werk- en leerplekken;
- begeleiding richting arbeid;
- ondersteuning bij uitstroomtrajecten;
- samenwerking rondom de Wet van school naar duurzaam werk;
- nazorg na uitstroom;
- begeleiding richting beschut werk of aanvullende ondersteuning.

Daarnaast wordt samengewerkt aan het ontwikkelen van hybride leerwerktrajecten waarbij onderwijs en praktijk nog beter op elkaar aansluiten.

6.3 MBO Rijnland

Het Praktijkcollege Zoetermeer werkt samen met MBO Rijnland aan doorlopende leerlijnen richting vervolgonderwijs.

De samenwerking richt zich onder andere op:

- de Entree-opleiding;
- doorstroom naar mbo niveau 2;
- gezamenlijke begeleiding van leerlingen;
- afstemming tussen praktijkonderwijs en mbo;
- voorbereiding op vervolgonderwijs;
- ontwikkeling van hybride leeromgevingen.

Door deze samenwerking wordt gewerkt aan een soepele overgang van praktijkonderwijs naar vervolgonderwijs en het vergroten van kansengelijkheid voor leerlingen.

6.4 Gemeente Zoetermeer en ketenpartners

Het Praktijkcollege Zoetermeer werkt samen met gemeente Zoetermeer en verschillende ketenpartners op het gebied van:

- arbeidstoeleiding;
- jeugdwerkloosheid;
- begeleiding en ondersteuning;
- nazorg;
- participatie;
- veiligheid en preventie.

Deze samenwerking draagt bij aan een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een duurzame toekomst van jongeren binnen onderwijs, arbeid en maatschappij.

6.5 Ouders/verzorgers

Ouders/verzorgers zijn belangrijke partners binnen het loopbaanproces van leerlingen. School betreft ouders actief bij:

- loopbaangesprekken;
- stageontwikkeling;
- uitstroomkeuzes;
- evaluaties en MOP-besprekingen;
- voorlichtingsbijeenkomsten;
- overgang naar arbeid of vervolgonderwijs.

Een goede samenwerking tussen school en ouders draagt bij aan een realistisch toekomstperspectief en een succesvolle uitstroom van leerlingen.

7. Monitoring en evaluatie

Het Praktijkcollege Zoetermeer monitort en evalueert jaarlijks de kwaliteit en effectiviteit van het LOB-beleid. Door structureel gegevens te verzamelen, analyseren en bespreken, wordt gewerkt aan kwaliteitsverbetering en een optimale voorbereiding van leerlingen op hun toekomst.

De monitoring richt zich op:

- ontwikkeling van werknemerscompetenties;
- stageontwikkeling;
- uitstroomresultaten (uitstroommonitor);
- doorstroom naar arbeid en vervolgonderwijs;
- duurzame plaatsingen;
- kwaliteit van begeleiding en samenwerking.

De evaluatie vindt plaats binnen de jaarlijkse PDCA-cyclus (Plan – Do – Check – Act).

7.1 Monitoring werknemerscompetenties

De ontwikkeling van de 10 werknemerscompetenties wordt structureel gevolgd via:

- Presentis;
- MOP/ rapport-besprekingen;
- stagebeoordelingen;

De onderwijsresultaten op de werknemerscompetenties worden gebruikt om:

- individuele ontwikkeling van leerlingen inzichtelijk te maken;
- begeleiding en ondersteuning af te stemmen;
- onderwijsaanbod waar nodig bij te stellen;
- trends binnen leerjaren of uitstroomrichtingen te signaleren;
- de kwaliteit van praktijkgericht onderwijs te verbeteren.

De werknemerscompetenties vormen een belangrijke basis voor het bepalen van uitstroomprofielen en uitstroommogelijkheden.

7.2 Uitstroommonitor Praktijkonderwijs

Het Praktijkcollege Zoetermeer maakt gebruik van de landelijke uitstroommonitor Praktijkonderwijs om zicht te houden op de bestendigheid van uitstroom en de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Hierbij wordt onder andere gekeken naar:

- uitstroom naar arbeid;
- doorstroom naar vervolgonderwijs;
- duurzame plaatsingen;
- uitval;
- beschut werk en dagbesteding;
- vervolgtrajecten van oud-leerlingen.

De gegevens uit de uitstroommonitor worden jaarlijks besproken binnen de LOB-werkgroep en meegenomen in de verdere ontwikkeling van het onderwijs en de uitstroombegeleiding.

7.3 Evaluatie van stages en begeleiding

De school evalueert jaarlijks:

- kwaliteit van stageplaatsen;
- stagebegeleiding;
- samenwerking met bedrijven;
- tevredenheid van leerlingen en ouders/verzorgers;
- aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
- opbrengsten van LOB-lessen en praktijkvakken.

De uitkomsten van deze evaluaties worden gebruikt om:

- stagebeleid verder te ontwikkelen;
- begeleiding te verbeteren;
- samenwerkingen te versterken;
- onderwijs beter aan te laten sluiten op de praktijk.

7.4 PDCA-cyclus

Binnen het Praktijkcollege Zoetermeer wordt gewerkt volgens de PDCA-cyclus:

- Plan: doelen en verbeterpunten formuleren;
- Do: uitvoeren van beleid en interventies;
- Check: analyseren van opbrengsten en resultaten;
- Act: bijstellen en verbeteren van beleid en uitvoering.

De LOB-werkgroep heeft een belangrijke rol in het bewaken van deze kwaliteitscyclus.

8. Ambities 2026–2027

Het Praktijkcollege Zoetermeer blijft zich ontwikkelen om leerlingen nog beter voor te bereiden op een duurzame toekomst binnen arbeid, vervolgonderwijs en maatschappij. Voor schooljaar 2026–2027 zijn de volgende ambities geformuleerd.

8.1 Versterken van hybride leerwerktrajecten

De school wil de samenwerking met bedrijven, De Binnenbaan, gemeente Zoetermeer en MBO Rijnland verder uitbreiden om hybride leerwerktrajecten te ontwikkelen waarbij onderwijs en praktijk nog beter op elkaar aansluiten.

Doel hiervan is:

- meer praktijkgerichte leeromgevingen creëren;
- leerlingen eerder kennis laten maken met de arbeidsmarkt;
- duurzame uitstroom vergroten;
- extra stage- en leerwerkplekken realiseren.

8.2 Doorontwikkeling praktijkvakken en vakwerkplannen

In schooljaar 2026–2027 worden de praktijkvakken en vakwerkplannen verder doorontwikkeld. Hierbij wordt gewerkt aan:

- een duidelijkere koppeling tussen praktijklessen, stages en uitstroomrichtingen;
- doorlopende leerlijnen per praktijkvak;
- verdere uitwerking van branchegerichte certificering;
- aansluiting op regionale arbeidsmarktontwikkelingen;
- versterking van werknemerscompetenties binnen de praktijkvakken.
- De verdere inhoudelijke uitwerking van praktijkvakken wordt opgenomen binnen de vakwerkplannen.

8.3 Versterken van monitoring en datagestuurd werken

De school wil het gebruik van data binnen LOB en uitstroombegeleiding verder versterken.

Hierbij ligt de focus op:

- analyse van onderwijsresultaten op werknemerscompetenties;
- verdere inzet van Presentis;
- structureel gebruik van de uitstroommonitor Praktijkonderwijs;
- verbeteren van zicht op duurzame uitstroom;
- beter onderbouwen van uitstroomprofielen en begeleiding.

8.4 Versterken van de aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt

De school blijft investeren in samenwerking met:

- bedrijven;
- leerwerkbedrijven;
- mbo-instellingen;
- gemeente Zoetermeer;
- regionale netwerkpartners.

Doel hiervan is:

- vergroten van duurzame uitstroom;
- creëren van passende stageplaatsen;
- verbeteren van doorlopende leerlijnen;
- versterken van kansen op arbeid en vervolgonderwijs voor leerlingen.

Bijlagen

Bijlage 1: Van instroom naar uitstroom – apart document

De praktische uitwerking van de doorlopende leerlijn is opgenomen in het aparte document: 'Van instroom naar uitstroom – LOB Praktijkcollege Zoetermeer'.

Bijlage 2: Overzicht werknemerscompetenties – apart document

Voor de volledige uitwerking van de 10 werknemerscompetenties, de beoordelingscriteria en de koppeling met stage en praktijkonderwijs wordt verwezen naar het aparte document: '10 Werknemerscompetenties Poster Praktijkcollege Zoetermeer'.

Bijlage 3: Matrix – scoren op de 10 werknemerscompetenties

MOP/ Rapport 4Z: Reëel zelfbeeld

Van waarden naar uitstroomprofiel					
Waardering rapport	O	M	V	RV	G
Waardering Werkcomp MOP	1	2	3	4	5
Begeleidings behoefte	H	H	G	G/L	L
Uitstroom Profielen	A Dagbesteding	A/B Dagbesteding Besch. Arbeid	B Besch. Arbeid Arbeid	B/C Arbeid Arbeid & leren	C Arbeid & leren
Verwachtingen MOP - Groeidocument					
	Praktijkonderwijs is eindonderwijs				
				Verder leren MBO Entree onderwijs	

Bijlage 4: Certificeringoverzicht

Uitstroomrichting	Certificering	Omschrijving
Dienstverlening	Assistent Winkelmedewerker	Basisvaardigheden binnen retail en klantcontact
	Assistent Baliemedewerker	Ondersteunende werkzaamheden aan receptie of balie
	Assistent Logistiek Medewerker	Basisvaardigheden magazijn, orderpicken en logistiek
	Assistent Facilitaire Dienstverlening	Ondersteunende facilitaire werkzaamheden
	Vorkheftruckcertificaat	Veilig werken met een vorkheftruck
Bakkerij & Horeca	Keukenassistent (KAS)	Ondersteunende werkzaamheden in de keuken
	Bedieningsassistent (BAS)	Basisvaardigheden bediening en gastheerschap
	Facilitaire Dienstverlening	Ondersteunende werkzaamheden binnen horeca en facilitaire dienstverlening
Groen	Werken in het Groen	Basisvaardigheden groenvoorziening en onderhoud
	Werken in de Plantenteelt	Basisvaardigheden plantverzorging en teelt
	Certificaat werken met een bosmaaier	Veilig werken met een bosmaaier
	Certificaat werken met een kettingzaag	Veilig werken met een kettingzaag
Techniek	Assistent Bouw, Wonen en Onderhoud	Basisvaardigheden bouw en onderhoud
	Assistent Schilderen	Basisvaardigheden schilderwerk
	Assistent Metaaltechnieken	Basisvaardigheden metaalbewerking
	Assistent Houtbewerking	Basisvaardigheden houtbewerking
	Assistent Fietstechniek	Basisvaardigheden fietsonderhoud en reparatie
	VCA-certificaat	Veiligheidscertificaat voor techniek, bouw en onderhoud

Bijlage 5: Monitoring en kwaliteitszorg

Onderdeel	Instrument / bron	Frequentie	Verantwoordelijk
Werknemerscompetenties	Presentis, stagebeoordelingen, MOP	2x per jaar	Mentor / praktijkdocent
Stageontwikkeling	Presentis Stagebezoeken, stageverslagen, evaluaties	Doorlopend	Mentor / stagecoördinator
Uitstroomresultaten	Uitstroommonitor Praktijkonderwijs	Jaarlijks	Coördinator Doorstroom & Nazorg/ MT
Onderwijsresultaten	Presentis Rapporten, praktijkvakken, AVO-resultaten	Doorlopend	MT/ Kwaliteitsmedewerker
Portfolio-opbouw	Digitaal portfolio Presentis	Doorlopend	Kwaliteitsmedewerker Mentor
Loopbaanontwikkeling	Loopbaangesprekken, MOP	Minimaal 2x per jaar	Mentor/ praktijkdocenten
Kwaliteit stageplaatsen	Evaluaties bedrijven en stagebezoeken	Jaarlijks	Stagecoördinator Coördinator Doorstroom & Nazorg
Tevredenheid leerlingen en ouders	Evaluaties en gesprekken	Jaarlijks	School / LOB-werkgroep
Samenwerking externe partners	Overleggen en evaluaties	Jaarlijks	Stagecoördinator Coördinator Doorstroom & Nazorg
Nazorg en duurzame uitstroom	Nazorgregistratie en uitstroomgegevens	Doorlopend	Teamleider Coördinator Doorstroom & Nazorg
Kwaliteitsbewaking LOB	PDCA-cyclus	Jaarlijks	LOB-werkgroep / MT

Bijlage 6: Addendum beleidsplan LOB ‘Wet van school naar duurzaam werk’ – *apart document*

Voor de volledige uitwerking van de samenwerking rondom uitstroom, warme overdracht, nazorg, uitstroomtafels en begeleiding richting arbeid of vervolgonderwijs wordt verwezen naar het aparte document:

‘Addendum beleidsplan LOB ‘Wet van school naar duurzaam werk’

Bijlage 7: Stagegids – *apart document*

Voor de volledige uitwerking van stageafspraken, procedures en verantwoordelijkheden wordt verwezen naar het aparte document:

‘Stagegids Praktijkcollege Zoetermeer’.